

میراث
فرهنگی

گزارش هم‌میهن درباره خطری که سال‌هاست بافت تاریخی شیراز را تهدید می‌کند

سمناریوی عجیب برای تخریب

می‌کنند دلیل تخریب‌ها و حفاری‌های غیرمجاز در بافت تاریخی شیراز، یافتن گنجینه‌ها و عتیقه‌های قدیمی است. زمانی که ادارات و نهادهای مختلف در اثر کاوش، تخریب یا حفاری، گنجینه و آثار باستانی پیدا می‌کنند، هرگز آن را رسانه‌ای نمی‌کنند و به موزه هم تحویل نمی‌دهند. ما همیشه از طریق اخبار غیررسمی و اهالی محل متوجه می‌شویم که در حفاری‌ها طلا و اشیای قیمتی پیدا کرده‌اند. بر همین اساس برخی تصور می‌کنند، تخریب‌ها به هدف یافتن اشیای قیمتی صورت می‌گیرد.»

نیت ملی‌بازداری ندارد

کلاتسری به تخریب خانه‌های تملک‌شده توسط اداره راه و شهرسازی استان فارس اشاره می‌کند: «خانه‌های تاریخی که توسط اداره راه و شهرسازی استان فارس خریداری و تملک شده، قرار بود سالم بمانند و این اداره خانه‌ها را پلمب کرد، اما پلمب‌ها شکسته شده و داخل خانه‌ها به‌صورت دستی و با بیل و کلنگ تخریب شده است. در حقیقت تخریب به‌صورت دستی در بافت تاریخی شیراز ادامه دارد، زمانی که من از نزدیک خانه‌های تملک‌شده را مشاهده کردم، در خانه‌ها با سیمان و مصالح بسته شده و پلمب شده بود. اکنون عکس‌هایی از خانه‌ها منتشر شده که نشان می‌دهد داخل خانه تخریب شده، تیرها و پانچرها سرت‌شده و خانه‌ها لوراق شده است. اگر چه تخریب‌ها علنی نیست، اما همچنان ادامه دارد. هر بار به‌بانه‌های خانه‌های تاریخی را تخریب می‌کنند. همچنان نیز زمزمه‌هایی مبنی بر اینکه طرح حرم تا حرم باید ادامه پیدا کند و بافت تاریخی شیراز باید تخریب شود، شنیده می‌شود. جریان وجود دارد که بر تخریب بافت تاریخی شیراز اصرار می‌کنند و همچنان پیگیر آن است.» او درباره تاثیر و بازدارندگی ثبت‌ملی بافت تاریخی شیراز بر میزان تخریب‌ها و کارشکنی‌ها هم می‌گوید: «ثبت‌ملی بافت تاریخی شیراز تنها مرحله نخست بوده است. بسیاری از بناهای ثبتی کشور، تاکنون تخریب شده‌اند. حرام‌سپولک تهران نیز ثبت‌ملی شده بود، اما شبانه آن‌را تخریب کردند. متأسفانه ثبت‌ملی بازدارندگی لازم را ندارد، اگر چه برای تخریب‌کنندگان آثاری که به ثبت‌ملی رسیده‌اند، مجازات‌هایی در نظر می‌گیرند اما ثبت‌ملی، آثار باستانی را نجات نمی‌دهد. مرمت، حفاظت و احیاء، آثار باستانی را از تخریب نجات می‌دهند.» به گفته او، باید

بانه‌هایی برای تخریب

دبیر پوش حفاظت از بافت‌های تاریخی در ادامه صحبت‌هایش می‌گوید، یک‌روز وجود معتمدان دلیل تخریب بافت عنوان می‌شود و روز دیگر، حملات تروریستی به شاه چراغ، هر بار دلیلی عنوان می‌شود و به‌منظر می‌رسد خانه‌های تاریخی، محکوم به نابودی‌اند. کلاتسری درباره ساخت ایستگاه مترو در نزدیکی حرم شاه چراغ و تخریب‌های گسترده بافت تاریخی بر اثر آن هم توضیح می‌دهد: «این ایستگاه در محدوده ۳۶۰ هکتاری بافت تاریخی در حال ساخت است و به این منظور در نزدیکی حرم شاه چراغ، کارگاهی ایجاد کرده‌اند. حفاری در نزدیکی بافت تاریخی در حال انجام است که از چندین جنبه به بافت تاریخی شیراز آسیب وارد می‌کند. حتی در زیر خیابان‌های بافت تاریخی نیز آثاری داریم و در بسیاری از موارد حین حفاری‌ها و تخریب‌ها، محوطه‌هایی در زیر زمین حاوی کوزه‌ها و گنجینه‌هایی پیدا می‌شود. در دوران قدیم که بانک و مؤسسات مالی و اعتباری وجود نداشت، مردم داری‌های خود را در زیر زمین‌ها و در کوزه‌ها پنهان می‌کردند.» به گفته او، ساخت تونل مترو در مجاورت بافت تاریخی شیراز منجر شده تا حفاری‌ها و تخریب در زیر بافت تاریخی صورت بگیرد. حجم تخریب به‌دلیل احداث ایستگاه‌های مترو بزرگ‌مقیاس است. هم احداث ایستگاه‌های مترو، هم احداث تونل مترو؛ تخریب‌هایی را در حجم وسیع در بافت تاریخی شیراز به همراه دارد.

ثروت‌های نهفته

او می‌گوید، در خیابان لطفعلی‌خان زند، زمین دچار فرونشست شده است و زیر زمین یک‌خانه از زیر خیابان پیدا شد: «در گذشته معمولاً زمانی که خانه‌های تاریخی را تخریب می‌کردند، آوار را در زیر زمین ریخته و زیر زمین‌ها را با آوار پر می‌کردند اما در برخی موارد هم فراموش می‌کردند این کار را انجام دهند. در برخی موارد حجم زیر زمین‌ها به‌حدی زیاد بود که با آوار پر نمی‌شد و کف خیابان بتن می‌ریختند. در کاوش‌هایی که در نهم‌دی‌ماه سال ۹۰ انجام شد، تعدادی از این زیر زمین‌های تاریخی پیدا شد.» کلاتسری در توضیح این سوال که آیا دلیل تخریب‌ها و اصرار بر تداوم آن، یافتن گنج‌های قدیمی است؟ پاسخ می‌دهد: «قطعاً در تخریب‌ها و حفاری‌ها، ثروت‌ها و گنج‌های بسیاری یافت می‌شود. به‌همین دلیل برخی گمان

صبا رضایی

خبرنگار اجتماعی

بافت تاریخی شیراز حتی پس از ثبت‌ملی نیز در امان نیست. از یک‌سال گذشته تاکنون همواره خبرهایی از تخریب بافت تاریخی شیراز منتشر می‌شود. از مردادماه امسال بافت تاریخی شیراز ثبت‌ملی شده است، اما همچنان کارشکنی‌ها ادامه دارد و برخی مسئولان بر تخریب این بافت اصرار دارند. از سوی دیگر عده‌ای از کمبود بودجه وزارت میراث‌فرهنگی و منابع مالی کلان مورد نیاز برای مرمت و حفاظت از بافت تاریخی، سخن می‌گویند. با اینکه انجمن خیرین میراث‌فرهنگی تأسیس شده، اما فعالان میراث‌فرهنگی همچنان امیدی به رفع مشکل از این راه، ندارند. گفته‌ها و نظرات کارشناسان میراث‌فرهنگی نیز ضدتوقیف است و عده‌ای نه اداره راه و شهرسازی و شهرداری شیراز که معتمدان و سارقان را مقصر تخریب‌ها می‌دانند. هر چه هست، بافت تاریخی شیراز همچنان در خطر است و مسئولان این شهر همواره در صدد یافتن راهی برای نابودی این بافت ارزشمند. یکبار مقصر حملات تروریستی است و بار دیگر، وجود معتمد در شهر. اکنون هم که احداث مترو، آسیب‌های جدیدی به این بافت ارزشمند وارد کرده است. کارشناسان می‌گویند، خط یک متروی شیراز از بافت تاریخی این شهر گذر کرده، در حالی که اگر از خط ساحلی عبور می‌کرد، نمای زیبای شیراز پیدا می‌کرد. حالا باید به همه اینها تخریب بافت تاریخی برای توسعه حرم شاه چراغ را هم اضافه کرد. تخریب وسیع بافت تاریخی شیراز در سال ۹۳ کلید خورد؛ زمانی که فاز جدیدی از تخریب‌ها در این منطقه آغاز شد. خبر این تخریب‌ها آنقدر پیچید که در نهایت، تخریب‌ها به‌ظاهر متوقف شد اما در عمل، این اتفاق نیفتاد. بسیاری از فعالان میراث‌فرهنگی شیراز در تلاشند تا مسئولان و افراد مذهبی را متقاعد کنند که وجود بافت شهری در نزدیکی حرم شاه چراغ، امنیت آن را افزایش می‌دهد و برای توسعه حرم، نیازی نیست بافت تاریخی تخریب شود. با این همه پس از خبرهای متعددی که درباره بافت تاریخی شیراز منتشر شده، به‌منظر نمی‌رسد مسئولان شهری بخواهند علناً اقدامی علیه بافت تاریخی انجام دهند.

ادامه کارشکنی‌ها

برخی از کارشناسان بافت‌های تاریخی بر این باورند که ثبت‌ملی بافت تاریخی شیراز هیچ تأثیری بر پایان تخلف‌ها نداشته و کارشکنی‌ها همچنان ادامه دارد. با این همه نمی‌توان انکار کرد که ثبت‌ملی بافت تاریخی شیراز گام مهمی برای حفاظت و حفظ این بافت تاریخی ارزشمند است. محمدمهدی کلاتسری، دبیر پوش حفاظت از بافت‌های تاریخی به «هم‌میهن» می‌گوید: «باین که بافت تاریخی شیراز در مردادماه ثبت‌ملی شد، اما اتفاقات و کارشکنی‌ها در آن همچنان ادامه دارد؛ اتفاقاتی مانند تملک املاک، تخریب خانه‌های تاریخی و اصرار بر تداوم این امر را همواره در بافت تاریخی شیراز شاهدیم. معاون استانداری فارس نیز به‌تازگی گفته، ثبت‌ملی مانع از توسعه طرح حرمین نمی‌شود. اما حمله تروریستی دوم به شاه چراغ که صورت گرفت، بلافاصله تملک استان، سیدعلاءالدین حسین در مصاحبه‌ای اعلام کرد: «امینت شیراز به‌دلیل چند خانه خرابه، از میان رفته است. این خانه‌ها بی‌ارزش بوده و موجب ناامنی در بافت اطراف حرم شده‌اند و باید تخریب شوند.» تملک استان سیدعلاءالدین حسین، رسماً بافت تاریخی شیراز را مقصر ناامن بودن و حملات تروریستی به این شهر عنوان کرد.

فقط ۲ روز هوای پاک

بر اساس اعلام شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، شاخص کیفیت هوا در حال حاضر روی عدد ۹۱ قرار گرفته و وضعیت هوا قابل قبول است. به گزارش مهر، بر اساس اعلام شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، شاخص کیفیت هوا در حال حاضر روی عدد ۹۱ قرار گرفته و وضعیت هوای تهران در شرایط قابل قبول و به رنگ زرد است. همچنین این شاخص در ۲۴ ساعت گذشته میانگین روی عدد ۷۰ قرار گرفته بود و وضعیت هوا در شرایط قابل قبول بود. تهران از ابتدای سال ۹۰ روز هوای پاک، ۱۹۵ روز هوای قابل قبول، ۸۲ روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس جامعه و ۱۲ روز هوای ناسالم برای همه افراد داشته است. این در حالی است که تهران در مدت مشابه سال پیش ۲ روز هوای پاک، ۱۵۲ روز هوای قابل قبول، ۱۱۶ روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس جامعه و ۲۴ روز هوای ناسالم برای همه افراد، ۲ روز هوای بسیار ناسالم و ۲ روز هوای خطرناک داشته است.

۱۶۷ مبتلا به کرونا در یک هفته

بنابر اعلام وزارت بهداشت، در هفته گذشته ۱۶۷ بیمار مبتلا به کرونا در کشور شناسایی شدند و ۵ بیمار هم جان خود را به دلیل این بیماری از دست دادند. از یکشنبه هفته گذشته تا ۲۳ دی‌ماه ۱۴۰۲ و بر اساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۱۶۷ بیمار جدید مبتلا به کووید ۱۹ در کشور شناسایی و ۱۰۸ نفر از آنها بستری شدند. به این ترتیب مجموع بیماران کووید ۱۹ در کشور به ۷ میلیون و ۶۲۵ هزار و ۸۱۲ نفر رسید. در طول ۷ روز گذشته (یکشنبه ۱۰ دی‌ماه تا شنبه ۱۶ دی‌ماه)، ۵ نفر از بیماران کووید ۱۹ در کشور جان خود را از دست دادند و مجموع جان‌باختگان این بیماری، به ۱۴۶ هزار و ۷۶۷ نفر رسید. ۹ نفر از بیماران مبتلا به کووید ۱۹ در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌ها تحت مراقبت قرار دارند. تاکنون ۵۸ میلیون و ۴۶۰ هزار و ۳۳۷ آزمایش تشخیص کووید ۱۹ در کشور انجام شده است. بر اساس این گزارش، تاکنون ۶۵ میلیون و ۲۴۴ هزار و ۷۳۹ نفر دُز اول، ۵۸ میلیون و ۶۳۵ هزار و ۹۵۶ نفر دُز دوم و ۳۱ میلیون و ۲۷۷ هزار و ۷۹۵ نفر، دُز سوم و بالاتر واکسن کرونا را تزریق کرده‌اند و مجموع واکسن‌های تزریق شده در کشور به ۱۵۵ میلیون و ۶۱۸ هزار و ۴۹۰ دُز رسید.

صادرات پزشکی

رئیس کل سازمان نظام پزشکی با بیان اینکه رویکرد افزایش ظرفیت‌های پزشکی به‌طور غیراستاندارد به‌نوعی تبدیل کشور به محل «کشت فراسرزمینی» نیروی پزشکی برای کشورهای دیگر است، گفت: «هراندازه ظرفیت پزشکی را بدون زیرساخت، بدون زمینه کاری مناسب و بدون نظر کارشناسان افزایش دهیم، در واقع کشت فراسرزمینی را برای کشورهای دیگر گسترش می‌دهیم.» محمد رئیس‌زاده با اعلام اینکه سال گذشته ۴۸۰۰ دانشجوی پزشکی به ظرفیت‌ها اضافه شده، گفت: «این افزایش در حالی است که طبق اعلام معاونت آموزشی وزارت بهداشت، یک‌ریال امکانات یا بودجه و سرانه اضافی، بابت افزایش ظرفیت‌های پزشکی داده نشد. چنانچه روند افزایش ظرفیت‌های پزشکی به همین روال ادامه یابد، در ۴ سال دیگر ۶۰۰ دانشجوی در یک‌بیمارستان ۱۵۰ تختخوابی حاضر خواهند بود و ۲۸۰ دانشجوی پزشکی، در یک‌بیمارستان با ۱۵۰ بیمار حضور دارند. این تصمیم‌گیری‌ها در کشور ما با چنین پیشینه‌ای قابل‌هضم نیست.»

عکس: تارا